

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR
MANAGEMENT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet over e-boeken en bijbehorende software

- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Met voorliggend ontwerp van decreet wordt richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten (hierna: Toegankelijkheidsrichtlijn) omgezet. Deze richtlijn heeft als algemene doelstelling het verbeteren van de werking van de eengemaakte markt voor specifieke toegankelijke producten en diensten, in het bijzonder door belemmeringen voor het vrije verkeer van bepaalde toegankelijke producten en diensten ten gevolge van uiteenlopende toegankelijkheidsvoorschriften in de lidstaten weg te nemen en te voorkomen. De Toegankelijkheidsrichtlijn is van toepassing op een brede waaier van producten en diensten. Gelet op de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap voor de bescherming en luister van de taal, vermeld in artikel 4, 1° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, en de schone kunsten, vermeld in artikel 4, 3° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen wordt de Toegankelijkheidsrichtlijn hierbij omgezet in Vlaamse regelgeving zoverre deze betrekking heeft op e-boeken en bijhorende software.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 (Parl.St. VI.Parl. 2019- 20, nr. 31/1) zijn volgende passages terug te vinden:

“De Vlaamse Regering wil elke Vlaming – ongeacht zijn afkomst, overtuiging, leeftijd, handicap of geaardheid – de kans geven zich te ontplooien als individu en als burger in de maatschappij. Vlaanderen zal een warme thuis zijn en zorg dragen voor iedereen die hier geboren wordt, opgroeit, woont, werkt en leeft. Onze gemeenschap laat niemand in de steek.”

“Als overheid hebben we een belangrijke verantwoordelijkheid in het creëren van gelijke kansen voor alle burgers opdat iedereen volwaardig en evenredig kan participeren aan de samenleving.”

“Bij de implementatie van EU-richtlijnen gaat Vlaanderen in het belang van ons economische weefsel niet ruimer of strenger dan strikt noodzakelijk is (i.e. het ‘no gold plating’-principe).”

Met dit voorontwerp van decreet wordt de Toegankelijkheidsrichtlijn omgezet voor wat betreft het luik rond e-boeken en bijhorende software.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies, nummer nr. 2023/174 van 5 mei 2023.
- Er werd een JOKER-advies geformuleerd op 12 mei 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De Toegankelijkheidsrichtlijn heeft als algemene doelstelling het verbeteren van de werking van de eengemaakte markt voor specifieke toegankelijke producten en diensten, met aandacht voor de behoeften van het bedrijfsleven en de consumenten. Daarnaast moet deze richtlijn bijdragen aan de uitvoering van de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020 en het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

De huidige toegankelijkheidseisen voor specifieke producten en diensten verschillen van lidstaat tot lidstaat, en soms zelfs binnen een lidstaat als er toegankelijkheidseisen op regionaal/lokaal niveau bestaan. Dit leidt tot een versnippering van de eengemaakte markt, en daardoor tot extra lasten voor het bedrijfsleven als bedrijven toegankelijke producten en diensten aan consumenten ter beschikking willen stellen.

Er was tot voor kort op EU-niveau geen coördinatie van nationale wetgeving inzake de toegankelijkheid van producten en diensten, en dus geen gemeenschappelijke definitie van de manier waarop producten en diensten toegankelijk moeten worden gemaakt. Zeker nu de lidstaten zich hebben verplicht tot de omzetting van de algemene bepalingen van het verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap, waarbij de EU partij is, moet vermeden worden dat de lidstaten deze bepalingen op verschillende manieren in nationale wetgeving omzetten.

De interne markt voor specifieke toegankelijke producten en diensten zal beter functioneren als de belemmeringen voor het vrij verkeer ten gevolge van uiteenlopende toegankelijkheidsvoorschriften in de lidstaten worden opgeheven. Daardoor zou de beschikbaarheid van toegankelijke producten en diensten in de interne markt vergroten en de toegankelijkheid van relevante informatie verbeteren.

De Toegankelijkheidsrichtlijn is van toepassing op een brede waaier van producten en diensten waarvoor toegankelijkheidsvoorzieningen het hardst nodig zijn, op gebieden waar de verschillen in wetgeving het grootst zijn en de markt het meest versnipperd is, of waar een zeer grote kans bestaat dat dit kan gebeuren. De richtlijn is van toepassing op onder meer computers en besturingssystemen, digitale tv-diensten en -apparatuur, telefoniediensten en gerelateerde eindapparatuur, e-boeken, zelfbedieningsterminals zoals geldautomaten, kaartautomaten en incheckautomaten, elektronische handel, bankdiensten, diensten voor personenvervoer, bijvoorbeeld per vliegtuig, trein, bus of over zee, en hotels en servicebalies.

Met toepassing van artikel 5, §1, II, 4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI) is de Vlaamse Gemeenschap verantwoordelijk voor “het beleid inzake

mindervaliden, met inbegrip van de beroepsopleiding, de omscholing en de herscholing van mindervaliden en de mobiliteitshulpmiddelen, met uitzondering van:

- a) de regelen betreffende en de financiering, met inbegrip van de individuele dossiers, van de toelagen aan de mindervaliden behoudens de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden;
- b) de regelen betreffende de financiële tegemoetkoming voor de tewerkstelling van mindervalide werknemers, die toegekend wordt aan de werkgevers die mindervaliden tewerkstellen.”

De Vlaamse Gemeenschap is daarom medeverantwoordelijk voor de omzetting van de Toegankelijkheidsrichtlijn.

Gelet op haar bevoegdheid voor de bescherming en luister van de taal, vermeld in artikel 4, 1° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, en de schone kunsten, vermeld in artikel 4, 3° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen moet de Vlaamse Gemeenschap de Toegankelijkheidsrichtlijn in elk geval omzetten in zoverre deze betrekking heeft op e-boeken en bijhorende software.

De Toegankelijkheidsrichtlijn diende uiterlijk op 28 juni 2022 omgezet te zijn. Omwille van onduidelijkheid over de entiteiten die bevoegd zijn voor deze omzetting (gemeenschappen of de federale overheid) is de omzetting op het vlak van e-boeken en bijhorende software nog niet gebeurd.

Om dienstverleners voldoende tijd te geven om zich aan te passen aan de voorschriften van de Toegankelijkheidsrichtlijn is voorzien in een overgangperiode van vijf jaar na de datum van toepassing van de richtlijn (dus na 28 juni 2025) waarin voor dienstverlening gebruikte producten die vóór die datum in de handel zijn gebracht, niet hoeven te voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften van de richtlijn, tenzij deze producten tijdens de overgangperiode door de dienstverleners worden vervangen.

Dit voorontwerp van decreet heeft enkel betrekking op e-boeken en bijhorende software. Voor wat betreft de toegankelijkheidsvoorschriften voor andere producten en diensten die ressorteren onder de Toegankelijkheidsrichtlijn werden andere omzettingswetten en -decreten uitgevaardigd.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Zie memorie van toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft, omwille van de noodzaak aan handhaving, op termijn, en met name vanaf het moment van implementatie (medio 2025), mogelijke gevolgen op personeelsvlak en op de personeelsbudgetten. De handhaving van de bepalingen in het voorstel vereist immers ook de nodige personeelsinzet.

De volgende Vlaamse Regering dient te beslissen over de vereiste middelen voor de implementatie van voorliggend voorontwerp van decreet. Bij Begrotingsopmaak 2025 zal een zo accuraat mogelijke kostenraming worden opgemaakt.

De voorliggende goedkeuring is dus geen voorafname op beslissingen van een volgende regering inzake budget en inzonderheid personeelskredieten.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 13 juni 2023. Met de opmerkingen werd rekening gehouden.

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 15 juni 2023.

ESR-TOETS

Deze is niet van toepassing op voorliggend voorontwerp van decreet.

IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Cf. supra: “Budgettaire impact voor de Vlaamse overheid”.

IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de gemeenten, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (ocmw's), de intercommunales of de provincies, voor wat hun personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en hun schuld of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Eens de Vlaamse Regering haar eerste principiële goedkeuring heeft gegeven voor voorliggend voorontwerp van decreet zijn volgende vervolgstappen gepland:

- inwinnen van het advies van de Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (adviestermijn 30 dagen);
- inwinnen van het advies van VTC (adviestermijn 30 dagen) en GBA (adviestermijn 60 dagen);
- eventuele tweede principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering;
- inwinnen van het advies van de Raad van State (adviestermijn 30 dagen);
- voorleggen van het voorontwerp van decreet aan de Vlaamse Regering voor definitieve goedkeuring;
- voorstelling van het ontwerpdecreet aan de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement;
- bespreking en stemming van het ontwerpdecreet in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van decreet en aan de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaams minister, bevoegd voor de cultuur,;

2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Sectorraad Kunsten en Erfgoed van Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC), met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;

2.2. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC), met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;

2.3. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Gegevensbeschermingsautoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens (GBA), met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van zestig dagen;

2.4. te machtigen te beoordelen of voornoemde adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

2.5. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

Bijlagen:

1. Voorontwerp van decreet over e-boeken en bijbehorende software
2. Memorie van toelichting
3. Advies Inspectie van Financiën d.d. 13 juni 2023
4. Begrotingsakkoord d.d.